 KARDIO-MED <small>S I L E S I A</small>	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	Wersja: 1
	<i>Pobieranie próbek - materiał kliniczny</i>	Obowiązuje od: 14.07.2022 r.
	Informacja dla szpitali	

Dokument informacyjny dla klientów przedstawiający sposób pobierania, pakowania i transportowania materiału do badania laboratoryjnego.

1. Wypełnienie zlecenia na badanie

1.1. Przed pobraniem materiału pacjent lub zleceniodawca wypełnia zlecenie na badanie laboratoryjne. Zlecenie na badanie może być wystawione w formie elektronicznej lub papierowej z zachowaniem niżej wymienionych wymagań. Zlecenie w formie papierowej dostępne jest w laboratorium oraz na stronie internetowej jako plik do pobrania [Zlecenie badań laboratoryjnych w kierunku zakażenia COVID-19 – szpital](#). Zlecenie musi zostać dostarczone wraz z materiałem do badania. W przypadku zleceń wystawianych w formie elektronicznej, do laboratorium wraz z próbkami dodatkowo wysyłana jest lista z wykazem próbek do badań (list przewozowy).

1.2. Zlecenie na badanie laboratoryjne zawiera:

- dane pacjenta (imię, nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania, płeć, numer PESEL lub nazwa i numer innego dokumentu tożsamości),
- dane jednostki kierującej (jeśli jest),
- dane lekarza zlecającego badanie (jeśli jest),
- rodzaj badania,
- rodzaj materiału,
- tryb wykonania,
- datę i godzinę pobrania materiału,
- dane osoby pobierającej materiał.

1.3. List przewozowy zawiera:

- skrócone dane pacjenta (przede wszystkim: imię, nazwisko, numer PESEL lub nazwa i numer innego dokumentu tożsamości, data urodzenia),
- dane jednostki kierującej,
- dane lekarza zlecającego badanie,
- datę i godzinę pobrania materiału.

 KARDIO-MED S I L E S I A	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	Wersja: 1
	<i>Pobieranie próbek - materiał kliniczny</i>	Obowiązuje od: 14.07.2022 r.
	Informacja dla szpitali	

2. Pobieranie materiału

Personel medyczny przed przystąpieniem do pobrania materiału od pacjenta weryfikuje zlecenie oraz tożsamość pacjenta na podstawie ważnego dokumentu tożsamości ze zdjęciem. Za tożsamość dziecka skierowanego na badanie odpowiada rodzic lub opiekun prawny.

2.1. Pobieranie wymazu z dróg oddechowych

2.1.1. Zestaw do pobierania próbek

Materiał do badań pobierany jest za pomocą wymazówki dedykowanej do odpowiedniej próbki w zależności od rodzaju badania.

Zestaw do pobierania wymazu składa się z:

- a) **Wymazówki** – jałowy patyczek wykonany ze sztucznego tworzywa tzn. z materiału innego niż (np. dakron, czysta wiskoza, poliester, sztuczny jedwab). Stosowanie innych patyczków może być przyczyną uzyskania fałszywych wyników.
- b) **Probówki transportowej** zawierającej odpowiednie podłoże w takiej ilości, aby końcówka wymazówki była w nim całkowicie zanurzona. Dla badania metodą RT-PCR stosuje się podłoże wolne od DNA-az i RNA-az. Zaleca się stosowanie podłoży inaktywujących i zabezpieczających materiał genetyczny wirusa.

2.1.2. Przygotowanie pacjenta

Wymaz można pobrać co najmniej 2 godziny po ostatnim posiłku lub umyciu zębów. Pacjent wcześniej nie powinien stosować żadnych leków do nosa i gardła, nie powinien żuć gumy ani palić papierosów, nie powinien używać aerozoli do nosa i gardła oraz nie powinien płukać jamy nosowo-gardłowej.

2.1.3. Oznakowanie materiału

Przed pobraniem wymazu próbkę należy okleić kodem kreskowym zgodnym z kodem na zleceniu. Zaleca się także opisanie próbki danymi pacjenta.

2.1.4. Sposoby pobierania materiału

- a) **Pobieranie materiału z nosogardła** (stosować dedykowaną wymazówkę do nosogardła)
  - włożyć sterylną wymazówkę do nozdrza pacjenta dotykając powierzchni tylnej nosogardła,

 KARDIO-MED S I L E S I A	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	Wersja: 1
	<i>Pobieranie próbek - materiał kliniczny</i>	Obowiązuje od: 14.07.2022 r.
	Informacja dla szpitali	

- potrzebę powierzchnię tylnej nosogardła, delikatnie obracając wymazówkę 3-4 razy,
- wyjąć sterylną wymazówkę z jamy nosowej.
- włożyć wymazówkę do probówki z podłożem transportowym, zamieszać końcówką wymazówki bufor znajdujący się w probówce,
- odłamać wystającą końcówkę wymazówki w oznakowanym punkcie łamania i szczelnie zamknąć probówkę korkiem.

b) Pobieranie materiału z gardła i nosa jedną wymazówką (wymaz pobierany jednocześnie):

- delikatnie odchylić głowę pacjenta do tyłu,
- dotrzeć wymazówką przez jamę ustną do tylnej ściany gardła,
- pobrać materiał poprzez rotacyjne pocieranie tylnej ściany gardła bez dotykania powierzchni jamy ustnej, migdałków i języka,
- tę samą wymazówkę włożyć do jednego nozdrza,
- delikatnie obrócić wymazówkę 3-4 razy,
- pozostawić wymazówkę w miejscu przez kilka sekund, aby zaabsorbowała wydzielinę.,
- powoli wyjąć wymazówkę jednocześnie ją obracając,
- powtórzyć wymaz z drugiego nozdrza,
- włożyć wymazówkę do probówki z podłożem transportowym, zamieszać końcówką wymazówki bufor znajdujący się w probówce,
- odłamać wystającą końcówkę wymazówki w oznakowanym punkcie łamania i szczelnie zamknąć probówkę korkiem.

c) Pobieranie materiału z dolnych dróg oddechowych – materiał tj. BAL, TTA należy pobrać zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, przez uprawniony personel medyczny.

2.2. Pobierane krwi

2.2.1. Zestaw do pobierania krwi w systemie próżniowym

W skład systemu próżniowego wchodzi elementy:

- probówka,
- igła,
- łącznik,
- staza.

 KARDIO-MED S I L E S I A	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	Wersja: 1
	<i>Pobieranie próbek - materiał kliniczny</i>	Obowiązuje od: 14.07.2022 r.
	Informacja dla szpitali	

2.2.2. Przygotowanie pacjenta

Krew pobrać od pacjenta w miarę możliwości w pozycji siedzącej. Przed pobraniem krwi pacjent powinien pozostawać we względny spokoju fizycznym i psychicznym. Jeżeli pacjent wykonywał wysiłek fizyczny, powinien do momentu pobrania krwi odczekać ok. 15 minut w pozycji siedzącej.

2.2.3. Oznakowanie materiału

Przed pobraniem próbki należy okleić kodem kreskowym zgodnym z kodem na zleceniu. Zaleca się także opisanie próbki danymi pacjenta.

2.2.4. Sposób pobrania materiału

Przed pobraniem krwi personel pobierający dezynfekuje ręce i zakłada jednorazowe rękawiczki.

Krew należy pobrać w następujący sposób:

- wyszukać żyłę odpowiednią do pobrania krwi,
- zacisnąć stażę powyżej miejsca wkłucia,
- zdezynfekować miejsce przewidziane do nakłucia środkiem odkażającym,
- zdjąć zatyczkę z igły wkręconej w łącznik,
- wkłuć się pod kątem ostrym przekuwając skórę i ścianę żyły,
- umieścić próbkę w łączniku, docisnąć kciukiem dno próbki, aż krótszy koniec igły przebije korek próbki, próżnia w próbce spowoduje samoczynny napływ odpowiedniej ilości krwi do próbki,
- gdy krew pojawi się w próbce, należy poluzować stażę,
- po napełnieniu próbki, trzymając łącznik bez zmiany jego położenia, należy wyjąć napełnioną krwią próbkę,
- odłożyć próbkę z krwią do statywu, łącznik i igłę wyrzucić do pojemnika na odpady medyczne oznakowanego jako materiał zakaźny.

3. Pakowanie pobranego materiału

3.1. Zabezpieczenie wymazów

Każdą próbkę do badań należy traktować jako materiał potencjalnie zakaźny. Dla materiałów z górnych dróg oddechowych obowiązuje zasada potrójnego opakowania:

 KARDIO-MED S I L E S I A	Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia	Wersja: 1
	<i>Pobieranie próbek - materiał kliniczny</i>	Obowiązuje od: 14.07.2022 r.
	Informacja dla szpitali	

- 1) Naczynie zasadnicze: probówka zawierająca materiał kliniczny - jednorazowa, wykonana z jałowego sztucznego tworzywa, szczelnie zamknięta.
- 2) Opakowanie wtórne: zakręcane lub szczelnie zamykane plastikowe opakowanie np. woreczek strunowy, do którego wkładane jest naczynie zasadnicze.
- 3) Opakowanie zewnętrzne: opakowanie transportowe, do którego można włożyć kilka próbek w opakowaniu wtórnym. Opakowanie zewnętrzne oznaczone jest np. symbolem BIOHAZARD lub opisem „materiał zakaźny”. Opakowanie zewnętrzne można dodatkowo umieścić w termotorbie lub lodówce transportowej.

3.2. Zabezpieczenie próbek krwi

Każdą próbkę do badań należy traktować jako materiał potencjalnie zakaźny. próbki należy transportować w statywie w pozycji pionowej.

4. Transport materiału do laboratorium

Materiał powinien być przetransportowany do laboratorium w jak najkrótszym czasie, do 24 godzin od pobrania. Wraz z próbkami należy dostarczyć dokumentację niezbędną do wykonania badań np. zlecenie, list przewozowy. Dokumenty te należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem (np. w foliowej koszulce) oraz w celu ochrony danych wrażliwych. Pobrane próbki należy przewozić w odpowiednich warunkach temperaturowych w zależności od rodzaju materiału:

- a) wymaz z nosogardła, wymaz z nosa i gardła na podłożu VTM – w temp. 2 - 8° C,
- b) BAL, aspirat, nieindukowana plwocina – w temp. 2 - 8° C,
- c) Krew pełna – w temp. 2 - 8° C.

KARDIO-MED
 S I L E S I A